

Volmaakt huiververmaak met grandioos geslaagde boodschap

Theater - Phobiarama

RECENSIE Met slim effectbejag maakt Dries Verhoeven een gedurfde voorstelling: dit is een perfect theater van de angst. Verhoeven zet aan tot het bespiegelen op de eigen angsten.

Door: Herien Wensink 16 juni 2017, 02:00

Recensies

Blijf op de hoogte

FILM NLAND

edere zaterdag rond het middaguur de recensies en interviews die u niet mag missen en het
 oek van de week? Schrijf u in voor onze gratis nieuwsbrief.

MUZIEK

OK

REIZEN

KOKEN & ETEN

ers die nog van plan zijn de theatrale kermisattractie Phobiarama van Dries

THEATER

even te bezoeken, moeten hier stoppen met lezen. En erheen gaan is wel aan te

en, dus alleen als u nu al zeker weet dat dat niet lukt vóór 20 juni op het Holland

BOEKEN

ival (en ook niet van 3 t/m 13 augustus op Festival Boulevard in Den Bosch) kunt u

ist verder lezen. Phobiarama heeft artistiek grote baat bij geheimzinnigheid en

MAGAZINES

nschap, maar zonder spoilers kan er niet worden gerecenseerd. Dus: sorry, Dries.

Daar gaan we.

PERFECT DESORIËTEREND

Phobiarama

Theater

Van Dries Verhoeven.

12/6, Mercatorplein, Amsterdam. [T/m 20/6.](#)

Met Phobiarama heeft Dries Verhoeven, kunstenaar op het snijvlak van theater, performance en installatiekunst, op het Amsterdamse Mercatorplein een spookhuis van hedendaagse, maatschappelijke angst. Na zich door een angstwekkend duister naar de juiste deur te hebben begeven, stapt de bezoeker daadwerkelijk in een spookhuisautootje, dat, zoals dat hoort, vanzelf begint te rijden. Het donker is uiterst beklemmend: inktzwart en allesomvattend. Dat werkt perfect desoriënterend. Het rondje dat het autootje in werkelijkheid maakt, lijkt in dit duister een eindeloos, onafzienbaar parcours.

Na een poos in het donker te hebben gereden, zenden tv's her en der onheilstijdingen uit: aanslagen, klimatrampen, alarmerende politieke retoriek. De aard van het gevaar is uiteenlopend en de onheilsprofeten staan soms diametraal tegenover elkaar. Een haatimam die waarschuwt voor het racistische westen, Geert Wilders die waarschuwt

Recensies

FILM

NLAND

Griezelige berenpakken - klinkt kinderachtig, maar is door slim effectbejag echt eng

MUZIEK

REIZEN

MIE

 rview

KOKEN & ETEN

Phobiarama heet elite, hipster en hoofddoek welkom. [Dries Verhoeven: 'Het is alsof je in een](#)
[atbaan zit en in een paar seconden je eigen ondergang beleeft' \(+\)](#)

THEATER

BOEKEN

MAGAZINE

LAP

beginnt op te vallen dat het Verhoeven niet gaat om de inhoud, om datgene waar we
 voor moeten zijn, maar om de vorm: om het theater van de angst. Hij maakt
 ect duidelijk dat degene die waarschuwt voor een klimaatramp, zich van dezelfde
 apocalyptische taal bedient als degene die een vluchtelingensunami vreest. En, net zo
 confronterend: wij, toeschouwers, vreten het. We zijn kennelijk gesteld op, misschien
 zelfs verslaafd aan, alarmerend (media-)spektakel. We willen griezelen.

Die behoefte illustreert en bevredigt Verhoeven in de volgende fase. Plots duiken in het
 traject enorme mannen in griezelige berenpakken op. Dat klinkt kinderachtig, maar is
 door slim effectbejag echt eng. Eerst schuilen ze nog omineus in donkere hoekjes - je
 ziet ze in een flits en dan weer niet - een doeltreffende horrorfilmtruc. Dan sluipen ze
 traag dichterbij, elk rondje weer iets verder. Mooiste moment: als eentje zijn grote
 berenkop vlak bij je gezicht brengt, de scherpe klauwen geheven, en dan -pats! - valt het
 licht uit. Totale duisternis. Is hij er nog? Wat gaat hij nu doen? Het is volmaakt
 huiververmaak.

HEDEENDAAGSE VERSLAVING

Gedurfd is het dat Verhoeven Phobiarama laat eindigen in een
 anticlimax

Recensies

FILM **IRLAND** hoogst noodzakelijk zelfonderzoek. Projecteren wij onze oeroude berenangst op (een bepaald soort) mensen? Mensen die 'anders' zijn, bijvoorbeeld, die MUZIEK askerd zijn of vermomd, of die gedrag vertonen dat niet bij hun verschijning past. doet hij eerst nog slim door verschrikkelijke horrorclowns op te voeren, die niet REIZENDE MEENING zijn, maar ook verwarrend ambigu, en daarna door... Nee, dat moet u toch zelf gaan ervaren.

KOKEN & ETEN

urfd is het in elk geval dat Verhoeven Phobiarama laat eindigen in een anticlimax,

THEATER eerst lichtelijk teleurstelt, tot je beseft dat het niet zijn doel is toeschouwers vooral te griezelen. Hij wil ons juist bewust maken van die behoefte, van een manier van

BOEKEN en en beleven, die van evolutionaire noodzaak tot hedendaagse verslaving is orden. Daarin slaagt hij grandioos. Als je weer naar buiten stapt, en op het

MAGAZINE KLEAP ticulturele Mercatorplein om je heen kijkt, ben je je plots bewust van dat kwalijke mechanisme - in elk geval voor even.

Tekst gaat verder onder de video.

DISCUSSIE EN OPHEF

Provoceren is Dries Verhoeven niet vreemd. Zijn projecten zijn altijd actueel.

Dries Verhoeven (41) is theatermaker en beeldend kunstenaar. Hij maakt provocerende theatrale installaties over actuele kwesties in de publieke ruimte, die vaak discussie opwekken. In *Ceci n'est pas...* (2013) stelde hij in een glazen vitrine op straat bijzondere mensen tentoon. In *De uitvaart* (2014) droeg hij in de Utrechtse Sint-Willibrordkerk verdwenen maatschappelijke tendensen ten grave, zoals 'post-koloniale schuldgevoelens', en 'het draagvlak voor de kunsten'. Dat project veroorzaakte ophef onder katholieke gelovigen in Utrecht. *Wanna Play*, waarin hij in Berlijn gebruikers van homo-datingapps benaderde en in een glazen huis uitnodigde, moest voortijdig worden beëindigd, omdat gebruikers van de app zich vergaand in hun privacy voelden aangetast.

MOORBAGINA

de Volkskrant

Recensies

FILM

INLAND FESTIVAL
HOWBIZZ & CULTUUR

THEATERRECENSIES

THEATER

MUZIEK

REIZEN

ER RECENSIES

KOKEN & ETEN

natuur teistert het theater, maar zorgt ook voor fraaie plaatjes

ROL

THEATER

Country bevat inhoudelijk voldoende stof tot nadenken

EATER

BOEKEN

Nation is veel meer dan een nagespeeld tv-script

MAGAZINE RECENSIES

THEATER

 MOORBAGINA**de Volkskrant**
Recensies

Recensies

FILM **zen** NLAND

MUZIEK

REIZEN **MIE**

KOKEN & ETEN

THEATER

BOEKEN

MAGAZINE **CHAP**

MEEST GELEZEN RECENSIES

---

1. Bay bewijst met Transformers 5 dat het nóg spectaculairder kan
2. Heruitgave Purple Rain biedt fraaie, maar niet ultieme aanvulling
3. Elke song is goed op deze veelbetekenende rootsrockplaat
4. De fantasia's vormen een didactische verzameling waarin allerlei stijlen samenkomen

BOORBAGINA

de Volkskrant

Recensies

DEERDKIELE LIJST

FILM NLAND

MUZIEK

REIZEN

KOKEN & ETEN

THEATER

BOEKEN

MAGAZINE

NU BIJ DE VOLKSKRANT

[➔ NAAR DE WINKEL](#)

Volg de Volkskrant

Schrijf u in voor de dagelijkse nieuwsbrief

MOORBAGINA

de Volkskrant

Recensies

FILM STAND

Archief

MUZIEK

REIZEN

Digitale krant

KOKEN & ETEN

THEATER

Journalisten Columnisten

BOEKEN

MAGAZINE

Mobile apps

De Volkskrant

Service en contact

© 2017 - Alle rechten voorbehouden

Lees de gebruiksvoorwaarden

Bezoek ook:

Het Parool - AD - Trouw